

Kawa. L. 2441/vi.

493/T

Otrzymują: Naczelne Dowództwo.....I
Szef Sztabu..I
Min. Spraw. Zagr.I
Koncept.....I

Razem.....4;

12 marca 1919 roku
Warszawa.

ŚCIŚLE TAJNE
Trzymać pod zamknięciem

Claude Anet . Przedstawiciel pisma " Le Petit Parisien ." Claude Anet jest człowiekiem podobno bardzo wpływowym we Francji , a poza jej granicami posiada bardzo rozgałęzione stosunki co się ujawniło podczas naszej rozmowy. W Warszawie do tej pory (bawi tu od tygodnia) przebywa wyłącznie w sferach arystokratycznych , gdzie go dobrze znają, ponieważ był w Warszawie trzy lata temu i "j'ai toujours dejeuner au cercle " (Klub myśliwski)przeważnie się z tymi kołami się stykał. Jestto człowiek dużej ogłady towarzyskiej , niezupełnie wyzwolony ze snobizmu , który zresztą tylko delikatnie jego współbiesiadnikowi dostrzedz się daje, politykę się zajmuje dopiero od czasu wojny , a głównem zainteresowaniem jego życia były i dotąd pozostały sztuka i literatura. Zna i bardzo lubi Rosję , nieszkał przez dłuższy czas w Petersburgu , gdzie posiadał wielu przyjaciół i znajomych Rosyan, których bardzo ceni i zaznacza , że i w Polsce tych swoich upodobań się nie wypiera i nie chce ukrywać ! Napisał 4 książki o Rosji podczas wojny i o Rosji rewolucyjnej., ostatnia , czwarta książka ma się ukazać dopiero obiednie.

Rozmowa toczyła się przeważnie koło sprawy stosunków bolszewicko- polskich i akcji Ententy w Polsce.

Claude Anet najzupełniej podzielił moj pogląd, że imperjalizm bolszewicki jest niezawodnie popularny i w sferach burżuazyjnych rosyjskich , które widzą w ekspedycji wojennej Bolszewizmu zbieranie utraconych prowincji

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

357

cyi(sobiranje ziemi russkoj) a więc ściśle z tradycjami największych postaci historycznych rosyjskich związanych polityczną tendencją i w sferach inteligencji radykalnej rosyjskiej (nie bolszewickiej) która w tym latwie dopatruje się urzeczywistnienia Misji Reformatorskiej wschodniej Rosyjskiej, mającej na celu zwalenie podstaw życia chorego i zepsutego zachodu(znowu związek z tradycjami dawnych Słowianofilow.) " Oh il faut connaitre les russes, comme je les connais, pour partager totalement cette opinion." zauważył Anet. Na moje zapytanie czy Rosjanie są obecnie popularni zagranicą, odpowiedział przecząco, zaznaczając że nie jest dobrze, że jest ich tak tak wielka ilość w Paryżu. Kto z nich jest najbardziej popularnym? Kierenski- nie, " c'est un homme vaniteux, ks. Lwow- peu intelligent, faible" jeden jedyny z którym gadają i którego wszędzie proszą na narady to Sawienkow. Pozycja Makłakowa jest także bardzo trudna.

W sprawie Bolszewizmu Ententa się naradzała kilkakrotnie i tylko Francja zajęła wyrazne stanowisko, żądając nawet interwencji wojskowej, ażeby jaknajprędzej i jak najintensywniej zwalczyć ten ruch. Tymczasem Ameryka i Anglia były temu przeciwne a Loyd-George na jednym z posiedzeń Kongresu zaproponował uznanie rządu Bolszewickiego co wywołało ogromne eburzenie wśród Francuzów i zmusiło do niesłychanie ostrego wystąpienia Pichon'a. Czem wytłomaczyć tak dziwną postawę tych państw a zwłaszcza Anglii? "Tem że przede wszystkim położenie socjalne i ekonomiczne jest bardzo napięte (tres tendue) milion robotników angielskich obecnie strejkuje, a poza tem Anglicy typu Loyd-George'a są doktrynerami, pozbawionymi poczucia miary (le sentiment de la mesure leur est incennu) Loyd George jest demagogiem, niesolidnym i bez mocnego kręgosłupa politycznego, co zresztą jest tak samo nader charakterystycznym dla burżuazyjnych i mie-

szczanskich sfer angielskich , które bardzo łatwo wpadają na bolszewickie tory myślenia, co też się stało z ideologią dwóch dzienników burżuazyjnych i mieszczańskich , reprezentujących owe bogate koła burżuazji angielskiej.-

" Manchester Guardian " i Daily News. Pisma te w ostatnich czasach zamieszczają zupełnie bolszewickie artykuły , które się zbiegają z żądaniami robotników , pracujących w kopalniach angielskich , którzy to robotnicy domagają się szesciogodzinnego dnia pracy i nacyonalizacji kopalni ! Mr. Randson , jeden z korespondentów pism angielskich , który przez długi czas przebywał w Petersburgu i był bliskim przyjacielem pana Claude Anet (obecnie p. Claude Anet zerwał z nim zupełnie) jest skonczenym bolszewikiem (un Bolsheviqne total) znajduje się obecnie w Sztokholmie.

Interwencja wojskowa Entente'y w Rosji jest wykluczona można mówić tylko o izolowaniu Rosji i w tym kierunku będą przedsięwzięte kroki konieczne i to niezwłocznie i bardzo kategorycznie. Otrzymanie broni wszelkiego rodzaju, aoprowiację, ekwipunek, słowem to wszystko , co jest niezbędnem dla obrony granicy przez najazdem bolszewickim. Interwencja jest niemożliwa nietylko z powodów wyżej wymienionych , należy brać pod uwagę psychologię masy, a także ogólne zmęczenie, - trudno po pięciu latach wojny wysyłać wojska dla walki z Rosją. We Francji wszystko jest w najzupełniejszym porządku i la-dzie z pewnym rozczuleniem opowiadał o tem Claude Anet, twierdząc że ta ostatnia ekolicznosc jest podziwu godną zwa-żywszy zwłaszcza zniszczenie całej północnej Francji i jej stan ekonomiczno- finansowy. Rozmawialismy także i o Ukrainie Claude Anet podziela pogląd że ruch narodowosciowy ukraiński, dzis skierowany przeciwko Polsce bardzo łatwo może wpaść na bezdroża ruchów socjalnych, gdyż tam na miejscu , we Wscho-dniej Galicyi , jedynymi ośrodkami polskosci jest większa włas-nosc ziemska, która, skupiając na sobie nienawisc narodową staje się poweli obiektem socjalnej animozji i antagonizmu

nacjonalistyczne w ten sposób przekształcają się w walkę se-
cjalną. Pomiędzy Petlurą i bolszewikami właściwie żadnej
zasadniczej różnicy niema, chyba tylko pozory narodowych za-
barwień ich rozdzielają, które te zabarwienia przez bolszewików
zostały zamienione na szmaty internacjonalizmu, ale á to
znajduje łatwe wytłomaczenie gdyż odegrywa tu największą rolę
burżazyjaj i arystokratyczny ustroj zacia polskiego w prze-
ciwstawieniu do nawskres ludowego auteramentu Ukraińców.
Te refleksye znalazły potwierdzenie w wiadomości którą odebr
kapitan de Susannet i dzis przy nas ją telefonicznie komunike-
wał pułkownikowi de Montmarin- o propagandzie bolszewickiej,
prowadzonej w zajętych miejscowościach przez Ukraińców.

† Nie wierzę Petlurze i jego obietnicom"nowi Claude Anet.
Resją się Claude Anet interesuje nadal i byłby wrecił do
Rosji gdyby miał gwarancję bezpiecznego pobytu, który uważa
zwłaszcza w ostatnich czasach za potrzebny bowiem zachód
jest źle uswiadomiony w sprawach dotyczących Rosyi.

NA CZELNIK DOWÓDZĄCY WOJSK POLSKICH
ADJUTANT GŁÓWNY
WARSZAWA

L. Dz. 493/7 tnia 16 / III 1919 r.
załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

493/T

12 marca 1919 roku
Warszawa.

Sciśle tajne .

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

CLAUDE ANET - przedstawiciel pisma " Le petit Parisien ". Claude Anet jest człowiekiem podobno bardzo wpływowym we Francji, a poza jej granicami posiada bardzo rozgąszone stosunki, co się ujawniło podczas naszej rozmowy. W Warszawie do tej pory /bawi tu od tygodnia / przebywa wyłącznie w sferach arystokratycznych, gdzie go dobrze znają, ponieważ był w Warszawie trzy lata temu i " j'ai toujours de jeune au cercle " /Klub myśliwski / przeważnie z tymi kołami się stykał. Jestto człowiek dużej oglądy towarzyskiej, niezupełnie wyzwolony ze snobizmu, który zresztą delikatnie tylko jego współbiedniakowi dostrzedz się daje, polityką się zajmuje dopiero od czasu wojny, a głównym zainteresowaniem jego życia były i dotąd pozostały sztuka i literatura. Zna i bardzo lubi Rosję, mieszkał przez dłuższy czas w Petersburgu, gdzie posiadał wielu przyjaciół i znajomych Rosjan, których bardzo ceni i zaznacza, że i w Polsce tych swoich upodobań się nie wypiera i nie chce ukrywać. Napisał 4 książki o Rosji podczas wojny i o Rosji rewolucyjnej, ostatnia, czwarta książka ma się ukazać dopiero obecnie.

Rozmowa toczyła się przeważnie koło sprawy stosunków bolszewicko-polskich i akcji ententy w Polsce.

Claude Anet najzupełniej podzielił mój pogląd, że imperializm bolszewicki jest niezawodnie popularny i w sferach burżuazyjnych rosyjskich, które widzą w ekspedycji wojennej bolszewizmu zbieranie utraconych prowincji /sobiranie ziemi ruskiej/, a więc ściśle z tradycjami największych postaci historycznych rosyjskich związanych polityczną tendencją i w sferach inteligencji radykalnej rosyjskiej /nie bolszewickiej która w tem łatwo dopatruje się urzeczywistnienia Misji Reformatorskiej wschodniej Rosyjskiej, mającej na celu zwalenie podstaw życia chorego i zepsutego zachodu /znowu związek z tradycjami dawnych Słowianofilów/ " Oh, il faut connaitre les russes, comme je les connais, pour partager, pour partager totalement cette opinion " . zauważył Anet. Na moje zapytanie, czy Rosjanie są obecnie popularni zagranicą, odpowiedział przecząco, zaznaczając, że nie jest dobrze, że jest ich tak wielka ilość w Paryżu. Kto z nich jest najbardziej popularnym? Kiereński - nie, " c'est un homme vaniteux ", ks. Lwow - peu intelligent, faible " jeden jedyny z którym gadają i którego wszędzie proszą na narady to Sawienkow. Pozycja Maklakowa jest także bardzo trudna.

W sprawie bolszewizmu ententa się naradzała kilkakrotnie i tylko Francja zajęła wyraźne stanowisko, żądając nawet interwencji wojskowej, ażeby jaknajprędzej i jak najintensywniej zwalczyć ten ruch. Tymczasem Ameryka i Anglja były temu przeciwnie, a Lloyd George na jednym z posiedzeń Kongresu zaproponował uznanie rządu bolszewickiego, co wywołało ogromne oburzenie wśród Francuzów i zmusiło do niesłychanie ostrego wystąpienia Pichon'a. Czem wytłomaczyć tak dziwną postawę tych państw, a zwłaszcza Anglii? Tem, że przedewszystkiem położenie socjalne i ekonomiczne jest bardzo napięte /tres tendue/ milion robotników angielskich obecnie strejkuje, a pozatem Anglicy typu Lloyd Georgea są doktrynerami, pozbawionymi poczucia miary /le sentiment de la mesure leur est inconnu/ Lloyd George jest demagogiem, niesolidnym i bez mocnego kręgosłupa politycznego, co zresztą jest taksamo nader charakterystycznym dla burżuazyjnych i mieszczańskich sfer angielskich, które bardzo łatwo wpadają na bolszewickie tory myślenia, co też się stało z ideologją dwóch dzemników burżuazyjnych i mieszczańskich, reprezentujących owe bogate koła burżuazji angielskiej.

" Manchester Guardian " i " Daily News " . Pisma te w ostatnich czasach zamieszczają zupełnie bolszewickie artykuły które się zbiegają z żądaniami robotników, pracujących w kopalniach angielskich, którzy to robotnicy domagają się sześćgodzinnego dnia pracy i nacjonalizacji kopalń. Mr. Randson jeden z korespondentów pism angielskich, który przez długi czas przebywał w Petersburgu i był bliskim przyjacielem pana

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New YorkARCHIVES
New York

361

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

Claude Anet /obecnie p. Claude Anet zerwał z nią zupełnie/
jest skończonym bolszewikiem / un bolsheviqne total/ znajduje
się obecnie w Sztokholmie.

Interwencja wojskowa entent'y w Rosji jest wykluczona
można mówić tylko o izolowaniu Rosji i w tym kierunku będą
przedsięwzięte kroki konieczne i to niezwłocznie i bardzo kate-
gorycznie. Otrzymacie broń wszelkiego rodzaju, a prowizację, ek-
wipunek, słowem to wszystko, co jest niezbędnem dla obrony gra-
nicy przed najazdem bolszewickim. Interwencja jest niemożliwa
nie tylko z powodów wyżej wyłuszczonych, należy brać pod uwagę
psychologję masy, a także ogólne zmęczenie, trudno po pięciu
latach wysyłać wojsko dla walki z Rosją. We Francji wszystko
jest w najzupełniejszym porządku i ładzie z pewnem rozczule-
niem opowiadał o tem Claude Anet, twierdząc, że ta ostatnia oko-
liczność jest podziwu godną, zważywszy zwłaszcza zniszczenie
całej północnej Francji i jej stan ekonomiczno-finansowy.

Rozmawialiśmy także i o Ukrainie. Claude Anet, podzie-
la poglądy, że ruch narodowościowy ukraiński, dziś skierowany
przeciwko Polsce bardzo łatwo może wpaść na bezdroża ruchów
socjalnych, gdyż tam na miejscu, we Wschodniej Galicji jedynymi
środkami polskości jest większa własność ziemska, która sku-
piając na sobie nienawiść narodową staje się powoli objektem
socjalnej animozji i antagonizmy nacjonalistyczne w ten sposób
przekształcają się w walkę socjalną. Pomiedzy Petlurą i bol-
szewikami właściwie żadnej zasadniczej różnicy niema, chyba
tylko pozory narodowych zabarwień ich rozdziela, które to
zabarwienia przez bolszewików zostały zmienione na szmaty in-
ternacjonalizmu, ale i to znajduje łatwe wytłómaczenie, gdyż
odgrywa tu największą rolę burżuazyjny i arystokratyczny
ustrój życia polskiego w przeciwstawieniu do nawskroś ludo-
wego autoramentu Ukraińców.

Te refleksje znalazły potwierdzenie w wiadomości,
którą odebrał kpt. de Susannet i dziś przy nas ją telefonicznie
komunikował pułkownikowi de Montmarin o propagandzie bol-
szewickiej, prowadzonej w zajętych miejscowościach przez
Ukraińców.

" Nie wierzę Petlurze i jego obietnicom " mówił Clau-
de Anet. Rosją się Claude Anet interesuje nadal i byłby wrócił
do Rosji, gdyby miał gwarancję bezpiecznego pobytu, który uważa
zwłaszcza w ostatnich czasach za potrzebny, bowiem zachód jest
źle uwiadomiony w sprawach dotyczących Rosji.

Za zgodność odpisu :

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

15 362